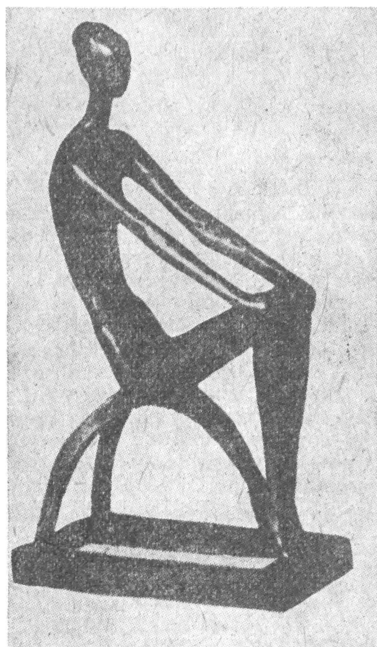

Nagyközségi könyvtár a művelődési élet központjában

A mintegy tízezer lakosú Pest megyei nagyközség, *Pilisvörösvár* könyvtáráról 1971-ben írtunk utoljára lapunkban. Az alkalmat az adta, hogy a könyvtár szolgáltatásaival, s a hatásukra kibontakozó, kimagasló olvasómozgalmi eredményeivel kiváló címet érdemelt az akkor első ízben kiírt országos pályázaton. Nem volt a településnek egyetlen olyan háza, ahol ne lakott volna legalább egy könyvtári olvasó. Miközben a megyei átlag 13 százalék körül volt, Pilisvörösváron a lakosság 19 százalékát vallhatta olvasójának a könyvtár. S az évi 3,8 kötetes forgási sebesség is a legjobbak közé emelte. Természetesen ezekben az eredményekben benne van a fenntartó községi tanács segítőkészsége is, hiszen évekkorábban, 1966-ban *Pilisvörösvárott felavatták az ország akkor legnagyobb községi könyvtárát*, s ennek a körülménynek a hatása nyilvánvalóan tükröződik az intézmény sikeres munkájában.

Keresték a társulás lehetőségeit...

A könyvtáros házaspár, *Fogarasy Mihályék* sok-sok éven át hallatlan szívóssággal és odaadással végzett könyvtári munkájának gyümölcsei beértek. Felejt-

A múlt évben rendezték meg az ifjúsági házban Rajna Agnes szobrászművész kiállítását. Képünkön: Iven ülő — egy a kiállított alkotásokból

hetetlen volt a kezdet: a „kosaras évek”, midőn házról házra járva kínálták az olvasnivalót, s küzdöttek a sanyarú falusi múltból visszamaradt, szívosan továbbélő szemlélet ellen, amely megszólta azt, aki olvasással „tétlenkedik”. Ez a tevékenység az új könyvtárban átalakult kevésbé romantikus, ám nem kevésbé odaadást, szorgalmat és egyre több szakértelmet kívánó, kívülről esetleg szürkének látszó, de korszerű szolgáltatásokat nyújtó könyvtári munkává.

A múlt év végén pedig tovább gazdagodott a könyvtár szolgáltatásainak köre. A felszabadulási emlékkönyvtár akció segítségével 25 négyzetméter alapterületű, 5 hallgatóhelyes zenei részleggel (ők hangtárnak nevezik) bővült a könyvtár. E gazdagodással mindmáig az egyetlen olyan „C” típusú könyvtári létesítmény Pest megyében, amelyben *elkülönített gyermekrészleg és zenei részleg is működik*.

A könyvtárosok már a kezdet kezdetén keresték azokat az érintkezési pontokat, ahol a könyvtár — semmit fel nem adva közvetlen feladatainak ellátásából — kapcsolatot teremthet a község művelődésügyének más területeivel. Az első ilyen kapcsolódási lehetőség *Fogarasy Mihálynak*, a jelenlegi könyvtárvezetőnek a *helytörténet* iránti vonzalmából adódott. Szorgalmasan gyűjtögette a község múltjának emlékeit, jelenének dokumentumait, s a helytörténet elkészült kéziratot kötetileg felkínálta olvasásra, tanulmányozásra a könyvtár látogatóinak. Idővel a művelődési otthon szervezésében *krónikairó szakkör* alakult, ma már ennek tagjai gyűjtik a település múltjának, mai életének dokumentumait. Az anyagot azonban továbbra is Fogarasy Mihály gondozza, rendezzi köteté. Ily módon újabb kötetek kerülnek az olvasóteremben a helytörténeti krónika polcára. Adatait felhasználják a pedagógusok a szülőföld, a szűkebb haza megismertetését, megszerettetését célzó nevelői munkájukban, s dolgozatíráshoz merítenek belőle a diákok. Bizvást mondhatjuk, hogy a helytörténeti krónika kötetei nemcsak a krónikairó szakkör tagjait kapcsolják a könyvtárhoz, hanem az iskolák és a könyvtár kapcsolatának erősödéséhez is hozzájárulnak.

Szakkörök a könyvtárban

Milyen képet mutat Pilisvörösvár közművelődési helyzete napjainkban?

Van a községnek művelődési otthona, bár adottságai nem kielégítőek. Fogarasy Mihály könyvtárvezető, aki 23 éve dol-

gozik a községben, elmondotta, hogy e majdnem negyedszázad folyamán nem egy művelődési otthon igazgató tevékenykedett itt hosszabb-rövidebb ideig. A mostani lelkes fiatalember 4 éve dolgozik munkakörében. Művelődő közösségeket, szakköröket szervez és igyekszik életet lehelni beléjük. Tevékenykednek továbbá kulturális felelősök is a helyi vállalatoknál, munkájuk azonban a legtöbbször csak „házon belül” hat.

A művelődési otthon szakkörei közül már említettük a krónikairó szakkört, s elmondottuk, miként forr össze tevékenysége a könyvtárával.

A könyvtárban készülnek műsoraikra az *irodalmi szinpad* tagjai is. Hetenként összejön 15–16 általános és középiskolás diák, s persze a könyvtár nemcsak fedelet ad számukra a zavartalan felkészüléshez (a művelődési otthon épületével gondok vannak, felújítása már nem sokáig várthat magára), de kezük ügyébe adja a szükséges irodalmat is. Sőt szerepléseik jó részét is a könyvtárban tartják. Itt próbál és a rendezvényeken fellép a község nemzetiségi énekkara is.

Teljes munka- és költségmegosztás érvényesül a két csoporttal működő *báb-szakkör* esetében. A szakkört vezető két óvónő tiszteletdíját a művelődési otthon fizeti, a bábokat meg az egyéb kellékeket, valamint a próbahelyiséget a könyvtár adja. A bábszakkör működtetésében a könyvtár messzemenően érdekelt, mégpedig alapfunkciójának, az olvasásra nevelésnek érdekében. A bábelőadások a könyvtárban folynak, s ezeket úgyszólván a község valamennyi óvodása, kis meg nagyobb iskolása végigélvezi-izgulja. S hogy jusson egy felfedező gyermeki pillantás a környezetre is, hogy részlájne a kicsik, hol is vannak, arról a könyvtárosok gondoskodnak. Az előadás szünetében elmondják a gyerekeknek, mi minden szép és jó várja őket a gyermekkönyvtárban. Újabbán pedig a zenei részleg falai közül kiáradó, gyermeki füleknek oly kedves muzsika is erősíti a könyvtár vonzását.

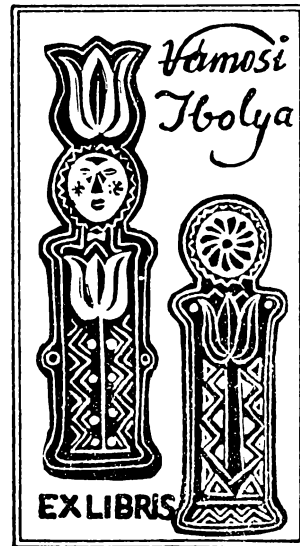
A könyvtárban működő szakkörök között feltétlenül említést érdemel a *kertbarátok köre*. Pilisvörösváron a kertészkedés kinek hobby, kinek keresetkiegészítés. A szakkört annyira fontosnak tartják, hogy vezetését felsőfokú szakképzettségű kertészeti szakemberre bízták. A foglalkozásokon mindig említés történik a könyvtárban található szakkönyvekre. Már hagyomány, hogy a mezőgazdasági könyvhónapban a könyvtár rendezésében könyvvásárral egybekötött nagyobb szabású összejevetelt tartanak.

Mellettük az ifjúsági ház

A könyvtárt is magába foglaló épület-együttes egyik szárnyában a művelődési otthon kezelésében ún. ifjúsági ház működik, ahol délután 4-től este 8-ig asztalitenisz, sakk- és egyéb társasjátékok várják a szórakozni vágyó fiatalokat. Itt tartják az úttörő és a KISZ összejeveteket is. Az ifjúsági házat látogató fiatalok észre kell, hogy vegyék a könyvtárt, ahonnan este a hívogató világosság és a zene hangjai kiszűrődnek. Ki sem kell lépniük az épületből, hogy a könyvtárba juthassanak, mert a két intézményt képzőművészeti kiállítások rendezésére szolgáló terem választja csak el egymástól, mindkét irányban nyitott ajtókkal.

A közös udvar egyik sarkában római mérföldkö áll, az Aquincumtól való távolságot mutatja. A határban találták a tsz emberei, és ki másnak adhatták volna, mint Fogarassy Mihálynak. Ez a kő most az udvar egyetlen díszé. Remény van rá azonban, hogy nem sokáig. Tervei vannak az udvarral mind az ifjúsági háznak, mind a könyvtárnak. Néhány kerti paddal és a melegben enyhülést adó lugassal olvasókeretet létesítenek, amelyben lemezhallgatásra is mód nyílnék. Nyáron itt zajlanak majd le az asztalitenisz meg a sakkcsaták és a kisebb rendezvények, társas összejevetelek.

Simay Norbert

Dohnál Tibor ex libris